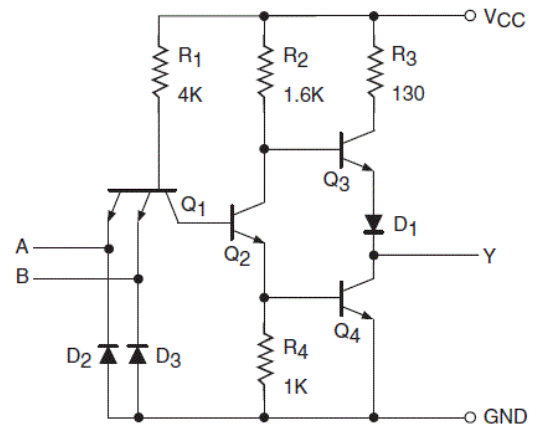

Ispit traje 3 sata. Studenti koji su položili kolokvijum rade zadatke 4-7 u trajanju od 2,5 sata. Na ispitu je dozvoljeno korišćenje samo pribora za pisanje i neprogramabilnog kalkulatora. Nije dozvoljeno napuštanje ispita tokom prvog sata. Napraviti razmak između tačaka a), b), c)...u zadatku i jasno označiti svaku tačku zadatka. Na naslovnoj strani vežbanke za zadatak koji nije raden u odgovarajući kvadratić upisati X. Ako je **položen** kolokvijum na naslovnoj strani u kvadratiće za zadatke 1-3 upisati **Kolokvijum**.

1. [12 poena]

- a) [4] Šta su trostatička logička kola? Nacrtati šemu i simbol trostatičkog CMOS invertora i navesti gde se obično koristi.
- b) [6] Koje logičko kolo i iz koje familije je prikazano na slici 1? Objasniti koja je funkcija tranzistora Q_1 . Bez ulaženja u detaljnu analizu, izračunati tipične vrednosti logičke nule i logičke jedinice za ovo kolo.
- c) [2] Koji je osnovni problem u radu logičkog kola sa slike 1 i kako se može rešiti?

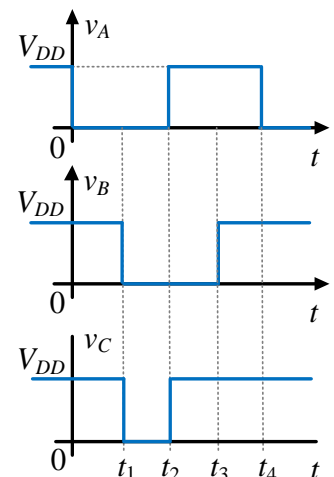
Slika 1

2. [5 poena]

- a) [2] Neoznačeni broj 21.09375_{10} predstaviti u drugom komplementu sa proizvoljnim brojem bita.
- b) [3] Izvršiti množenje označenih brojeva 1010.01_2 i 11.101_2 ako je za smeštanje rezultata na raspolaganju 10 bita.

3. [23 poena]

- a) [3] Algebarskom minimizacijom minimizovati logičku funkciju $Y = (\overline{AB} + C) \oplus (AB + \overline{C})$.
- b) [3] Nacrtati električnu šemu jednostepenog statičkog CMOS logičkog kola koje realizuje minimizovanu logičku funkciju iz tačke a). Dozvoljeno je koristiti komplementarne vrednosti signala i smatrati da se one postavljaju jako brzo nakon uspostavljanja originalne vrednosti.
- c) [9] Odrediti i nactati vremenski oblik napona na izlazu kola iz tačke b) ako ulazni signali imaju talasne oblike kao na slici 3, pri čemu je $t_4 - t_3 = t_3 - t_2 = t_2 - t_1 = t_1 = T/4 = 100$ ns. Na izlaz kola je povezana sonda osciloskopa kapacitivnosti $C_{sonde} = 10$ pF. Odrediti kašnjenje uzlazne i kašnjenje silazne ivice izlaznog signala Y pri odgovarajućim promenama ulaznih signala sa slike 3. Otpornosti svih NMOS tranzistora su $R_{NMOS} = 200 \Omega$, a otpornosti svih PMOS tranzistora $R_{PMOS} = 300 \Omega$. Napon napajanja je $V_{DD} = 2,5$ V.
- d) [4] Realizovati funkciju Y korišćenjem jednog multipleksera 4 u 1 i što manjeg broja osnovnih logičkih kola.
- e) [4] Koristeći potrebna kombinaciona kola, projektovati mrežu koja na izlazu daje zbir dva ulazna neoznačena broja $A[3:0]$ i $B[3:0]$ ako je $A > B$, a ako je $A \leq B$, na izlazu se pojavljuje rezultat operacije $2A + B$. Rezultat ima minimalan broj bita koji omogućava da u izračunavanju nema prekoračenja. U ovoj tački nije dozvoljeno korišćenje osnovnih logičkih kola.

Slika 3 – Vremenski dijagrami ulaznih signala uz zadatak 3

4. [18 poena]

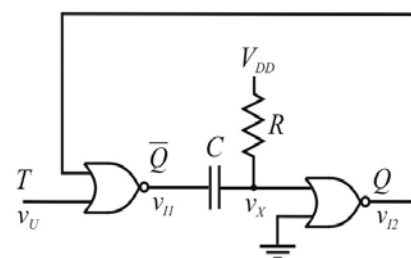
- a) [6] Nacrtati šemu i napisati tabelu stanja za SR leč sa NILI kolima. Ako se signali S i R menjaju kao što je prikazano na slici 4.a), nacrtati vremenske dijagrame za oba izlazna signala i objasniti zašto ovaj leč ima nedozvoljeno stanje.

Slika 4.a)

- b) [4] Objasniti u čemu su osnovne razlike između signala i varijabli u VHDL-u.

c) [8] Ako se u kolu koje je prikazano na slici 4.c) na ulaz T dovede kratkotrajni impuls, analizirati ponašanje kola (nije potrebno pisati jednačine). Skicirati odgovarajuće vremenske dijagrame. Koja je namena ovog kola? Smatrati da je prag logičkih kola $0,5V_{DD}$ i da se na ulazima ne nalaze zaštitne diode.

Slika 4.c)

5. [12 poena]

a) [8] Realizovati sinhroni brojač koji broji po sekvenci 0-1-2-4-7-5-0. Na raspolaganju su ivični JK flip-flopovi sa asinhronim ulazima za direktan set S_d i reset R_d koji su aktivni u logičkoj nuli, kao i potrebna logička kola. Težiti da broj upotrebljenih kola bude minimalan. Nacrtati šemu brojača.

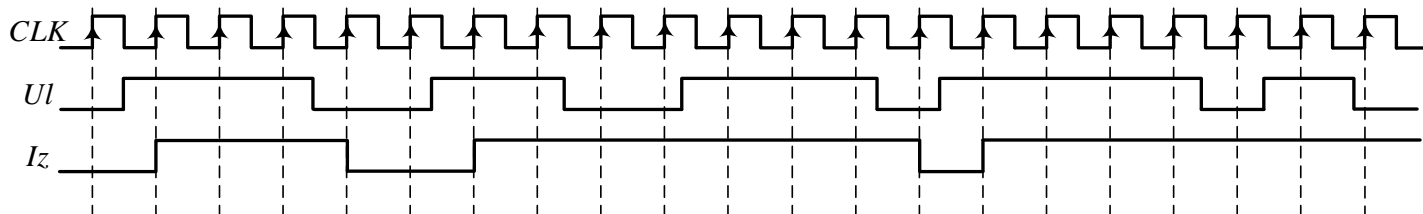
b) [4] Za brojač iz tačke a) obezbediti mogućnost sinhronog paralelnog upisa. U brojač se upisuje 3-bitni podatak $D_m[2:0]$ ako je ulazni signal $LOAD$ na logičkoj jedinici.

6. [20 poena]

Potrebno je projektovati sinhronu sekvencijalnu mrežu koja je zadata vremenskim dijagramima prikazanim na slici 6. Izlazni signal I_z menja vrednost sa logičke nule na logičku jedinicu ako je detektovana uzlazna ivica ulaznog signala U_l . Izlazni signal I_z menja vrednost sa logičke jedinice na logičku nulu ako su logičkom jedinicom ulaznog signala U_l obuhvaćene tačno tri uzlazne ivice signala takta. Mašinu stanja realizovati kao Murovu mašinu stanja sa najmanjim mogućim brojem flip-flopova i logičkih kola. Smatrati da je vreme za koje je ulazni signal na stabilnom logičkom nivou uvek veće ili jednako T_{CLK} . Odrediti:

a) [14] Tabelu stanja/izlaza, tabelu prelaza/izlaza i tabelu pobude/izlaza ako su za realizaciju na raspolaganju ivični D flip-flopovi. Obeležiti stanja na vremenskim dijagramima i nacrtati dijagram stanja ove sekvencijalne mreže.

b) [6] Realizovati mrežu korišćenjem ivičnih D flip-flopova i potrebnih logičkih kola. Nacrtati šemu.

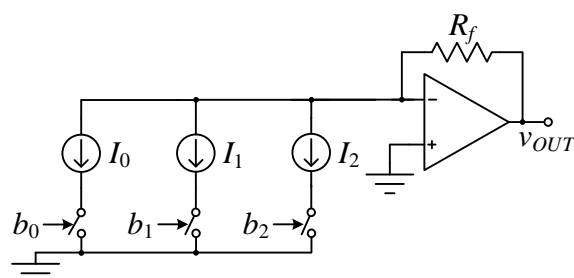
Slika 6 – Vremenski dijagrami ulaznih i izlaznih signala sekvencijalne mreže iz zadatka 6

7. [10 poena]

Na slici 7 je prikazan 3-bitni D/A konvertor sa strujnim izvorima. Na ulaz D/A konvertora se dovodi binarni broj $b_2b_1b_0$ dok se na izlazu konvertora generiše analogni napon v_{OUT} koji odgovara binarnom broju sa ulaza. Broj sa ulaza je u prirodnom binarnom kodu. Prekidači su zatvoreni ako su kontrolni signali na njima na logičkoj jedinici. Smatrati da su prekidači idealni, kao i da je operacioni pojačavač idealan.

a) [5] Izvesti izraz za napon v_{OUT} u zavisnosti od struja I_0 , I_1 i I_2 , otpornosti R_f i vrednosti binarnih promenljivih b_2 , b_1 i b_0 . Odrediti struje I_0 , I_1 i I_2 , tako da kolo sa slike 7 radi kao opisani D/A konvertor i to tako da je $v_{OUT}("000") = 0$ V, a $v_{OUT}("111") = 7$ V. Poznato je $R_f = 1$ k Ω .

b) [5] Izračunati diferencijalnu nelinearnost (DNL) D/A konvertora iz tačke a) ako se, usled varijacija u proizvodnji, struje I_0 i I_1

Slika 7 – 3-bitni D/A konvertor uz zadatak 7

promene i iznose $I_0 = I_1 = 1,5 \text{ mA}$. Skicirati zavisnost izlaznog napona D/A konvertora od ulaznog koda u ovom slučaju.